

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS

Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, aprovada per les Corts Generals i publicada en el *Boletín Oficial del Estado* núm. 51, d'1 de març del 1983.

Modificada per les Lleis Orgàniques 9/1994, de 24 de març, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, publicada en el *Boletín Oficial del Estado* núm. 72, de 25 de març del 1994, correcció d'errates al *Boletín Oficial del Estado* núm. 90, de 15 d'abril del 1994, i 3/1999, de 8 de gener, de reforma de la Llei Orgànica 2/1983, d'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, publicada en el *Boletín Oficial del Estado* núm. 8, de 9 de gener del 1999.

SUMARI

Preàmbul

Títol I: Disposicions generals

Títol II: De les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Títol III: De les institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Capítol I: Del Parlament

Capítol II: Del President

Capítol III: Del Govern de les Illes Balears

Capítol IV: Dels Consells Insulars

Capítol V: Òrgans de consulta i assessorament

Capítol VI: De l'Administració Pública de les Illes
Balears

Capítol VII: Del control dels poders de la Comunitat
Autònoma

Capítol VIII: Del règim jurídic de la Comunitat
Autònoma

Títol IV: De l'organització judicial

Títol V: De la Hisenda, el patrimoni i l'economia

Títol VI: De la reforma de l'Estatut

Disposicions addicionals

Disposicions transitòries

Disposició final

PREFECTURA DE L'ESTAT

LLEI ORGÀNICA 2/1983, de dia 25 de febrer, d'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears.

EN JOAN CARLES I, REI D'ESPANYA

A tots els qui veuran aquesta Llei i hi entendran.

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat i Jo tenc a bé sancionar la Llei Orgànica següent:

PREÀMBUL

Les Illes Balears, tot exercint el dret a l'autonomia que reconeix la Constitució espanyola, manifesten la seva voluntat de constituir-se en comunitat autònoma, que es regularà i s'ordenarà segons aquest Estatut.

En aquest moment històric en què Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera inicien el procés cap a la institucionalització de l'autogovern, reten homenatge a tots els seus fills que al llarg dels temps han treballat per mantenir la identitat del nostre poble.

L'Estatut d'Autonomia es fonamenta en el principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular, per vies de solidaritat, aproximació i respecte mutu, que fan possible una vida col·lectiva en harmonia i progrés.

El poble de les Illes Balears, a través del seu Estatut, proclama com a valors suprems del seu autogovern el sistema democràtic que s'inspira en la llibertat, la justícia, la igualtat i la defensa dels drets humans, així com la solidaritat entre tots els pobles d'Espanya.

Per fer realitat el dret d'autonomia de les Illes Balears en el marc de la Constitució, els parlamentaris i els consellers proposen a les Corts Generals, per a l'aprovació corresponent, l'Estatut d'Autonomia següent:

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

1. Les Illes Balears, com a expressió de la seva identitat històrica i de la seva singularitat, en l'exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i regions, es constitueixen en Comunitat Autònoma en el marc de la Constitució i l'Estatut present.

2. La denominació de la Comunitat Autònoma és Illes Balears.

Article 2

El territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és el format pel de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera i pel de les altres illes menors adjacents.

Article 3

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.

2. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la, i ningú no podrà ser discriminat per causa de l'idioma.

3. Les institucions de les Illes Balears garantirán l'ús normal i oficial dels dos idiomes, prendran les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement i crearan les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears.

Article 4

1. La bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, serà constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig.
2. Cada illa podrà tenir la seva bandera i els símbols distintius propis, per acord del Consell Insular respectiu.

Article 5

1. La Comunitat Autònoma n'articula l'organització territorial en illes i en municipis. Les institucions de govern de les illes són els Consells Insulars, i les dels municipis, els ajuntaments.
2. Aquesta organització serà regulada, dins el marc de la legislació bàsica de l'Estat, per una llei del Parlament de les Illes Balears, d'acord amb aquest Estatut i amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, delegació i coordinació entre els organismes administratius i autonomia en els àmbits respectius.

Article 6

1. D'acord amb aquest Estatut, ostenten la condició de ciutadans de la Comunitat Autònoma els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu a qualsevol dels municipis de les Illes Balears.
2. Els estrangers que, tot tenint veïnatge a qualsevol dels municipis de les Illes Balears, adquireixin la nacionalitat espanyola, restaran subjectes al Dret Civil de les Illes Balears mentre mantinguin aquest veïnatge i llevat del cas que en manifestin voluntat en sentit contrari.

Article 7

Les normes i les disposicions dels poders públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i el seu dret civil, tendran eficàcia territorial, sense perjudici de les excepcions que es puguin establir en cada matèria i de les situacions que s'hagin de regir per l'estatut personal o per d'altres normes extraterritorials.

Article 8

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la Comunitat Autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que, en cap cas, no comportarà la concessió de drets polítics.

2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior, celebri, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents.

Article 9

Les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els són pròpies, promouran la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre els ciutadans de les Illes Balears, com a principis de la Constitució, així com la participació d'aquests en la vida política, cultural, econòmica i social. Igualment, inspiraran la funció de poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comunes dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cadascuna d'elles, com a vincle de solidaritat entre totes les illes.

TÍTOL II

DE LES COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 10

La Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en les matèries següents:

1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions d'autogovern en el marc de l'Estatut present.
2. Alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis i topònims.

3. Ordenació del territori, litoral inclòs, urbanisme i habitatge.
4. Obres públiques dins el territori de la Comunitat Autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat.
5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport realitzat per aquests mitjans, per cable i per canonada. Ports, aeroports i heliports no qualificats d'interès general per l'Estat, i ports de refugi, ports, aeroports i heliports esportius.
6. Transport marítim, exclusivament entre ports o punts de la Comunitat Autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.
7. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports.
8. Règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regatges. Aigües minerals i termals. Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics.
9. Monts, aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures. Tractament especial de les zones de muntanya.
10. Agricultura i ramaderia, d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
11. Turisme.
12. Esport i lleure.
13. Joventut i tercera edat.
14. Acció i benestar socials. Desenvolupament comunitari i integració. Sanitat i higiene.
15. Artesania.
16. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. Coordinació i totes les altres facultats, en relació amb les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.
17. Fires i mercats interiors.

18. Foment del desenvolupament econòmic dins el territori de la Comunitat Autònoma, d'acord amb les bases i la coordinació general de l'activitat econòmica.

19. Pesca i activitats recreatives en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aqüicultura i caça.

20. Arxius, biblioteques i museus que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants.

21. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic i paisatgístic d'interès per a la Comunitat Autònoma, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.28a de la Constitució.

22. Cultura.

23. Conservació, modificació i desenvolupament del dret civil de la Comunitat Autònoma.

24. Ordenació de la Hisenda de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.

25. Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportives benèfiques.

26. Cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de la Seguretat Social, respectant la legislació mercantil.

27. Espectacles i activitats recreatives.

28. Estadístiques d'interès de la Comunitat Autònoma.

29. Fundacions que desenvolupin fonamentalment les seves funcions a la Comunitat Autònoma.

30. Indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar, i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear. L'exercici de la competència es realitzarà d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, en els termes que disposen els articles 38, 131 i números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

31. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti de la Comunitat i el seu aprofitament no afecti altra comunitat autònoma. Tot això sense perjudici del que estableixen els números 22 i 25 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

32. Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.

33. Publicitat, sense perjudici de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mitjans específics, d'acord amb els números 1, 6 i 8 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

34. Servei meteorològic de la Comunitat Autònoma.

35. Institucions públiques de protecció i tutela de menors.

36. Establiments de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies, de conformitat amb la legislació mercantil.

37. Caixes d'estalvi i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial, en el marc de l'ordenació general de l'activitat econòmica i d'acord amb les disposicions que dins de les seves facultats dicti l'Estat.

38. Comerç interior, sense perjudici de la política general de preus, de la lliure circulació de béns en el territori de l'Estat i de la legislació sobre defensa de la competència.

39. Denominacions d'origen i altres indicacions de procedència relatives als productes de la Comunitat Autònoma en col·laboració amb l'Estat.

40. Investigació científica i tècnica en col·laboració amb l'Estat.

En exercici d'aquestes competències, en correspondran a la Comunitat Autònoma la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva.

Article 11

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si pertoca, en els termes que aquesta estableixi, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració Local, d'acord amb les disposicions contingudes a l'apartat 1.18a de l'article 149 de la Constitució.

2. Règim local.

3. Les normes processals i de Dret administratiu derivades de les peculiaritats del Dret substantiu de les Illes Balears o de les especials de l'organització de la Comunitat Autònoma.

4. Estatut dels funcionaris de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local, sense perjudici del que disposa el número 18 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

5. Coordinació hospitalària, inclosa la de la Seguretat Social.

6. Contractes i concessions administratives a l'àmbit substantiu de competències de la Comunitat Autònoma.

7. Protecció del medi ambient. Normes addicionals de protecció. Espais naturals protegits. Ecologia.

8. Ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears, en l'exercici de les competències assumides en el marc d'aquest Estatut.

9. Defensa dels consumidors i usuaris, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, les bases i coordinació general de la sanitat, en els termes del que disposen els articles 38, 131 i en els números 11, 13 i 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

10. Règim miner i energètic.

11. Premsa, ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació social, en el marc de les normes bàsiques que l'Estat estableixi d'acord amb el número 27 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

12. Ordenació del sector pesquer.

13. Activitats classificades.

14. Ordenació farmacèutica, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.16a de la Constitució.

15. Corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals.

16. Sistemes de consultes populars a l'àmbit de les Illes Balears, de conformitat amb el que es disposa a la llei a què fa referència l'article 92.3 de la Constitució i a d'altres lleis de l'Estat en els termes prevists a l'article 149.1.32a de la Constitució.

Article 12

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que en desenvolupament de la legislació pròpia dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:

1. Execució, dins el seu territori, dels tractats i convenis internacionals i dels actes normatius de les institucions supranacionals, en allò que afectin les matèries pròpies de la competència de la Comunitat Autònoma.

2. Expropiació forçosa.

3. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies que tinguin el seu origen i destinació dins el territori de la Comunitat Autònoma, sense perjudici de l'execució directa que es reservi l'Administració General de l'Estat.

4. Protecció civil.

5. Associacions.

6. Fires internacionals.

7. Gestió de les prestacions i serveis socials dins el sistema de la Seguretat Social: INSERSO. La determinació de les prestacions del sistema, els requisits per establir la condició de beneficiari i la finançació s'efectuaran d'acord amb les normes establertes per l'Estat en l'exercici de les seves competències, de conformitat amb el que disposa el número 17 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

8. Gestió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social, d'acord amb el que preveu el número 17 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, reservant-se l'Estat l'alta inspecció conduint al compliment de la funció a què es refereix aquest precepte.

9. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió seran fixats mitjançant convenis.

10. Pesos i mesures. Contrast de metalls.

11. Plans establerts per l'Estat per a la implantació o reestructuració de sectors econòmics.

12. Productes farmacèutics.

13. Propietat industrial.

14. Propietat intel·lectual.

15. Laboral. De conformitat amb el número 7 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, correspon a l'Estat la competència sobre legislació laboral i l'alta inspecció. Queden reservades a l'Estat totes les competències en matèria de migracions interiors i exteriors, fons d'àmbit nacional i d'ocupació, sense perjudici del que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries.

16. Salvament marítim.

17. Crèdit, banca i assegurances, d'acord amb els punts 6, 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

18. Sector públic estatal a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, la qual participarà en les activitats que procedeixi.

19. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió.

Article 13

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona, llegat històric de les Illes Balears.
2. En el desenvolupament d'aquesta competència, hi podrà crear els organismes adequats.

Article 14

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. La normalització d'aquesta serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma. Les modalitats insulars del català seran objecte d'estudi i de protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Article 15

1. Correspon a la Comunitat Autònoma la competència del desenvolupament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que es disposa a l'article 27 de la Constitució i les lleis orgàniques que de conformitat amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquesta el desenvolupin i sense perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.
2. Per garantir una prestació homogènia i eficaç del servei públic de l'educació que permeti corregir les desigualtats o desequilibris que puguin produir-se, la Comunitat Autònoma facilitarà a l'Administració General de l'Estat la informació que aquesta li sol·liciti sobre el funcionament del sistema educatiu en els seus aspectes qualitius i quantitius i col·laborarà amb l'Administració General de l'Estat en les actuacions de seguiment i avaluació del sistema educatiu.

Article 16

La Comunitat Autònoma, previ acord del Parlament, adoptat per majoria absoluta, podrà ampliar l'àmbit de les seves competències en matèries que no estiguin atribuïdes en exclusiva a l'Estat, o que solament hi estiguin atribuïdes les bases o principis. L'acord d'assumpció de noves competències se sotmetrà a les Corts Generals per a la seva aprovació, mitjançant llei orgànica.

Article 17

1. En matèria de prestació i de gestió de serveis propis de la Comunitat Autònoma, aquesta podrà celebrar convenis amb d'altres comunitats autònomes. Aquests acords hauran d'esser adoptats pel Parlament i comunicats a les Corts Generals, i entraran en vigor als trenta dies d'aquesta comunicació, llevat del cas que aquestes, dins el termini esmentat, estimin que es tracta d'un acord de cooperació, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 145 de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma podrà també establir acords de cooperació amb d'altres comunitats autònomes, prèvia autorització de les Corts Generals.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears serà informada en l'elaboració dels tractats i convenis internacionals i en les negociacions d'adhesió a aquests. Un cop rebuda la informació, la comunitat emetrà, si pertoca, el seu parer.

4. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears podrà sol·licitar del Govern de l'Estat la celebració de tractats o convenis internacionals en matèries d'interès per a les Illes Balears i, en especial, els derivats de la seva condició d'insularitat o per al foment de la seva cultura.

TÍTOL III

DE LES INSTITUCIONS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 18

1. L'organització institucional autonòmica serà integrada pel Parlament, pel Govern i pel President de la Comunitat Autònoma.

2. Correspondran als Consells Insulars el govern i l'administració de les illes de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera i el de les illes adjacents a aquestes. Aquests tres consells es constituïran en els termes i amb les competències que resultin de la Constitució i d'aquest Estatut.

Capítol I

Del Parlament

Article 19

1. El Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, aprova els Pressuposts de la Comunitat Autònoma, controla l'acció de govern i exerceix totes aquelles competències que li atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del mateix Parlament.

2. El Parlament és inviolable i solament podrà ésser dissolt en el supòsit previst a l'apartat 5 de l'article 30 d'aquest Estatut.

3. La seu del Parlament de les Illes Balears radica a la ciutat de Palma.

Article 20

1. El Parlament serà format pels diputats del territori autònom, elegits per sufragi universal, igual, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que assegurarà una adequada representació de totes les zones del territori.

2. La durada del mandat dels diputats serà de quatre anys.

3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, regularà el total de diputats que l'han d'integrar, les circumscripcions electorals i el nombre de diputats que ha de correspondre d'elegir a cadascuna d'aquestes i les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.

4. El Parlament es constituirà dins un termini màxim de trenta dies després de la celebració de les eleccions.

Article 21

Podran ésser elegits diputats del Parlament els ciutadans espanyols residents a les Illes Balears i inscrits al cens electoral d'aquestes, sempre que siguin majors d'edat i es trobin en exercici ple dels seus drets civils i polítics.

Article 22

Seran electors tots els ciutadans espanyols majors d'edat que figurin al cens electoral de les Illes Balears.

Article 23

1. Els diputats del Parlament de les Illes Balears no seran vinculats per cap mandat imperatiu i gaudiran, encara que sigui després d'haver-ne cessat el mandat, d'inviolabilitat per les opinions manifestades i pels vots emesos tot exercint el càrrec. Durant el mandat d'aquest no podran esser detinguts ni retinguts, llevat del cas de delictes flagrants, en tot cas, pertocarà de decidir-ne la inculpació, l'empresonament, el processament i el judici al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Fora de l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, la responsabilitat penal els serà exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

2. El vot dels diputats és personal i indelegable.

Article 24

1. El Parlament tindrà un President, una Mesa i una Diputació Permanent.

2. El Parlament funcionarà en Ple i en Comissions. Les Comissions permanents podran elaborar i aprovar lleis per delegació expressa del Ple, sense perjudici de la facultat d'aquest per reclamar-ne el debat i l'aprovació en qualsevol moment del procés legislatiu.

3. El Parlament podrà crear Comissions especials d'investigació.

4. El Parlament es reunirà durant vuit mesos l'any en dos períodes de sessions compresos entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon.

El Parlament es reunirà en sessió extraordinària, a petició del Govern o per acord de la Diputació Permanent o del Ple, a proposta d'una cinquena part dels diputats. La sessió extraordinària es clausurarà quan s'esgotarà l'ordre del dia determinat pel qual es convocà.

5. Els acords, sigui al Ple, sigui a les Comissions, perquè siguin vàlids, hauran d'esser adoptats en reunions reglamentàries, amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents, excepte en aquells casos en què la llei o el reglament n'exigeixin un quòrum més elevat.

6. Per a l'aprovació dels Pressuposts, de les lleis que afectin els Consells Insulars, de la modificació de l'Estatut i en qualsevol altre supòsit en què la llei o el reglament ho precisin, serà necessari que la majoria suficient s'assoleixi, a més, pel vot favorable, computat de manera separada, dels parlamentaris que representin, si més no, dues illes diferents.

7. El Parlament establirà el propi Reglament, en el qual, sense desvirtuar les normes anteriors, se'n regularà la composició, els períodes de sessions, el règim i el lloc de reunions, les formes d'elecció, la formació de grups parlamentaris i la intervenció d'aquests dins el procés legislatiu, les funcions de la Junta de Portaveus i d'altres qüestions necessàries o pertinents per al bon funcionament d'aquest.

L'aprovació i la reforma del Reglament requeriran la majoria absoluta dels components del Parlament.

Article 25

1. El Parlament elegirà una Diputació Permanent, a la qual seran representats tots els grups parlamentaris, en proporció a la importància numèrica respectiva. En serà el President aquell qui ho sigui del Parlament.

2. La Diputació Permanent tindrà com a funció de vetllar pel poder del Parlament quan aquest no sigui reunit, hagi estat dissolt o n'hagi expirat el mandat. En aquests dos casos darrers, continuarà exercint les seves funcions fins que no es constituirà el nou Parlament, al qual retrà comptes de la gestió realitzada.

Article 26

1. La iniciativa per a l'exercici de la potestat legislativa pertoca als diputats i al Govern de les Illes.

2. Els Consells Insulars podran sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la Mesa del Parlament una proposició de llei i delegar davant aquesta Cambra un màxim de tres membres encarregats de defensar-la.

3 La iniciativa popular s'exercirà en la forma i en les condicions que la llei establirà.

Article 27

1. El Parlament, mitjançant l'elaboració de lleis, exerceix la potestat legislativa. El Parlament podrà delegar en el Govern de la Comunitat Autònoma la potestat de dictar normes amb categoria de llei, en els mateixos termes i supòsits de delegació prevists als articles 82, 83 i 84 de la Constitució. No podran ser objecte de delegació l'aprovació de les lleis que necessiten, per ser aprovades, una majoria especial o que aquesta majoria s'assoleixi pel vot favorable computat de manera separada dels parlamentaris que representin, si més no, dues illes diferents.

2. Les lleis del Parlament seran promulgades en nom del Rei pel President de la Comunitat Autònoma, el qual n'ordenarà la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, en el termini dels quinze dies següents a l'aprovació d'aquestes, així com també al *Boletín Oficial del Estado*. A l'efecte de vigència d'aquestes regirà la data de publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. La versió oficial castellana serà la que la Presidència de la Comunitat Autònoma transmetrà.

Article 28

Correspon al Parlament:

1. Designar, en aplicació del criteri de representació proporcional, el senador o els senadors que han de representar les Illes Balears al Senat, d'acord amb el que estableix l'article 69.5 de la Constitució. Els designats cessaran en els casos prevists a l'ordenament jurídic i, en tot cas, en concloure la legislatura del Parlament de les Illes Balears en la qual foren designats, una vegada prenguin possessió els nous senadors. En el supòsit de dissolució del Senat, el Parlament de les Illes Balears lliurarà les credencials de la designació dels mateixos senadors, els quals continuaran el seu mandat fins que finalitzi la legislatura del Parlament i siguin designats els nous senadors.

2. Elaborar proposicions de llei, presentar-les a la Mesa del Congrés dels Diputats i nomenar un màxim de tres diputats encarregats de defensar-les, d'acord amb el que permet l'article 87.2 de la Constitució.

3. Sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei.

4. Interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en els casos prevists dins la legislació vigent.

5. Fixar les previsions d'ordre polític, social i econòmic que, d'acord amb les disposicions contingudes a l'apartat 2 de l'article 131 de la Constitució, s'hagin d'adoptar per a l'elaboració dels projectes de planificació.

6. Aprovar i decidir transferències o delegacions de competències a favor dels Consells Insulars i d'altres ens locals de la Comunitat Autònoma.

7. Examinar i aprovar els comptes de la Comunitat Autònoma, sense perjudici del control que pugui correspondre a d'altres organismes de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

Article 29

El Parlament, mitjançant llei, crearà la institució de la Sindicatura de Greuges per a la defensa de les llibertats i drets fonamentals dels ciutadans, així com per supervisar i investigar les activitats de l'Administració de les Illes Balears. El Síndic serà elegit pel Parlament, per la majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats de la Cambra. El Síndic actuarà com Alt Comissionat del Parlament i li retrà comptes de la seva activitat.

Capítol II

Del President

Article 30

1. El President de les Illes Balears serà elegit pel Parlament d'entre els seus membres, i el Rei el nomenarà.

2. El candidat proposat presentarà al Parlament el programa polític del Govern que pretengui formar i sol·licitarà, previ debat, la confiança d'aquell.

3. Si el Parlament, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, n'atorgava la confiança al candidat, aquest serà nomenat President, d'acord amb el que es preveu a l'apartat 1 d'aquest mateix article.

Si no s'aconseguia la majoria esmentada, la mateixa proposta se sotmetrà a nova votació quaranta-vuit hores després de l'anterior i la confiança serà atorgada per majoria simple.

4. Si en aquestes votacions no s'atorgava la confiança del Parlament, es tramitaran propostes successives de la manera prevista als apartats anteriors.

5. En cas que hagin transcorregut seixanta dies a partir de la primera votació per a la investidura sense que cap candidat no hagi obtingut la confiança del Parlament, aquest restarà dissolt, i es procedirà a la convocatòria de noves eleccions. El mandat del nou Parlament durarà en tot cas fins a la data en què hauria de concloure el de l'anterior.

Article 31

1. El President de les Illes Balears nomena i cessa els membres que han de formar el Govern, dirigeix i coordina l'acció del Govern i ostenta la més alta representació de la Comunitat Autònoma, així com l'ordinària de l'Estat a les Illes Balears.

2. El President podrà delegar temporalment funcions executives i de coordinació en algun dels membres del dit Govern.

3. El President, prèvia deliberació del Govern, podrà plantejar davant el Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considerarà atorgada quan voti a favor d'aquesta la majoria simple.

Si el Parlament en negava la confiança, el President presentarà la dimissió davant el Parlament, el President del qual convocarà, dins el termini màxim de quinze dies, la sessió plenària per a l'elecció d'un nou President de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el procediment previst en aquest Estatut.

4. El President serà políticament responsable davant el Parlament, el qual podrà exigir la responsabilitat del Govern de les Illes Balears mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, de la moció de censura, proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels diputats i que haurà d'incloure un candidat a la Presidència.

5. Si la moció de censura no era aprovada, els qui l'hauran signada no en podran presentar cap altra durant el mateix període de sessions. Si era aprovada, el President i el seu govern cessaran en les seves funcions i el candidat que s'hi haurà inclòs serà nomenat President pel Rei.

6. La responsabilitat penal del President serà exigible en els mateixos termes que s'assenyalen per als diputats del Parlament de les Illes Balears.

7. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, determinarà la forma d'elecció del President, el seu estatut personal i totes les altres atribucions que li són pròpies.

8. En cas d'absència o malaltia del President, ostentarà la representació de les Illes Balears el President del Parlament, sense perjudici que el Govern sigui presidit interinament per un dels seus membres designat pel President.

9. El President no podrà ostentar cap altre càrrec públic dins l'àmbit de les Illes Balears.

Capítol III

Del Govern de les Illes Balears

Article 32

1. El Govern de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat amb funcions executives i administratives.

2. El Govern és format pel President, el Vicepresident, si així pertoca, i els consellers.

3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, establirà l'organització del Govern, les atribucions i l'estatut personal de cadascun dels components d'aquest.

4. El Govern respon políticament de manera solidària davant el Parlament, sense perjudici de la responsabilitat directa de cadascun dels membres per la pròpia gestió.

5. La responsabilitat penal dels membres del Govern serà exigible en els mateixos termes que s'estableixin per als diputats del Parlament.

6. La seu del Govern serà la ciutat de Palma, però es podrà reunir a qualsevol lloc del territori de la Comunitat Autònoma, prèvia convocatòria.

7. El Govern podrà establir organismes, serveis i dependències a qualsevol de les Illes, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.

8. El Govern cessa:

- a) Després de la celebració d'eleccions al Parlament.
- b) Per dimissió, per incapacitat o per defunció del seu President.
- c) Per pèrdua de la confiança del Parlament o perquè aquest adopti una moció de censura.

El Govern cessant continuarà en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern.

Article 33

El Govern té la potestat reglamentària i elabora els Pressuposts de la Comunitat Autònoma. Se li podran atribuir d'altres facultats d'acord amb la llei.

Article 34

El Govern podrà interposar recurs d'inconstitucionalitat, suscitar conflictes de competència i presentar-se davant el Tribunal Constitucional en els supòsits i en els termes prevists a la Constitució i a la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional.

Article 35

Totes les normes, les disposicions i els actes emanats del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma que ho requereixin es publicaran al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. A tots els efectes, aquesta publicació serà suficient per a la validesa dels actes i per a l'entrada en vigor de les disposicions i les normes de la Comunitat Autònoma. La publicació al *Boletín Oficial del Estado* es farà d'acord amb la normativa dictada per l'Estat.

Capítol IV

Dels Consells Insulars

Article 36

El govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i les illes adjacents a aquestes correspondran als Consells Insulars, els quals gaudiran d'autonomia en la gestió dels interessos propis, d'acord amb la Constitució, amb aquest Estatut i amb el que establiran les lleis del Parlament.

Article 37

1. Cadascun dels Consells Insulars serà integrat pels diputats elegits per al Parlament a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

2. Els càrrecs de President de les Illes Balears, de President del Parlament, de membre del Govern, de senador de la Comunitat Autònoma i de portaveu de grup parlamentari, excepte el del Grup Mixt, si n'és el cas, són incompatibles amb el de conseller insular.

La incompatibilitat subsistirà en cas de cessament, per qualsevol causa, en l'exercici dels càrrecs incompatibles.

Al Consell que els correspongui seran substituïts per aquells candidats que ocupin el lloc següent al del darrer elegit a les llistes electorals corresponents. Els consellers insulars substituïts no tendran la condició de diputats.

3. El membre d'un Consell Insular que resulti elegit per ocupar el càrrec vacant de President de les Illes Balears, de President del Parlament, de membre del Govern, de senador de la Comunitat Autònoma o de portaveu de grup parlamentari cessarà en la condició de conseller insular, i la vacant que deixi al propi Consell serà coberta per aquell candidat que ocupi el lloc següent al de l'últim designat com a tal a la llista electoral pròpia.

4. Els diputats podran renunciar a ser membres del Consell Insular respectiu sense perdre la condició de diputat. En aquest supòsit, per la Junta Electoral de les Illes Balears es procedirà a expedir la credencial corresponent a aquell candidat que ocupi el lloc següent al de l'últim designat com a tal a la seva llista electoral.

Així mateix, els consellers insulars podran renunciar a la condició de diputat sense perdre la condició de consellers.

Les renúncies en un sentit o l'altre són irreversibles.

5. Les renúncies a què fa referència l'apartat anterior queden limitades que el conjunt de càrrecs incompatibles, establerts a l'apartat 2, i el de les renúncies voluntàries no superin el cinquanta per cent dels electes de cada candidatura a cada circumscripció electoral. No queda afectat per la limitació el diputat elegit per la circumscripció de Formentera.

6. Al conseller insular que no ostentés el càrrec de diputat, per haver substituït un dels incompatibles o un diputat dels que havien voluntàriament renunciat al càrrec de conseller, se li expedirà credencial de diputat al Parlament de les Illes Balears, en el supòsit que quedàs vacant el càrrec per renúncia d'un dels de la seva llista electoral.

Article 38

En cas de convocatòria d'eleccions o de dissolució del Parlament, els diputats i consellers dels Consells Insulars continuaran exercint els càrrecs que ostentin als consells de què formin part fins que no s'hagi constituït el nou Consell Insular.

Article 39

Els Consells Insulars, a més de les competències que els corresponguin com a corporacions locals, tendran la facultat d'assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en la mesura en què la Comunitat Autònoma assumirà competències sobre aquestes, d'acord amb aquest Estatut, en les matèries següents:

1. Demarcacions territorials, alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis.
2. Monts i aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures.
3. Agricultura i ramaderia, d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
4. Pesca en aigües interiors, recollida de marisc, aqüicultura i caça.

5. Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regatges, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies.
6. Patrimoni arqueològic, històric, artístic i monumental, arxius i biblioteques, museus, conservatoris i belles arts.
7. Assistència social i serveis socials. Promoció social de la infantesa, la dona, la família, la tercera edat, els disminuïts físics, psíquics i sensorials. Entitats benèfiques i assistencials.
8. Ordenació del territori, urbanisme i habitatge, medi ambient i ecologia.
9. Carreteres, camins, ports de refugi i aeroports esportius i, en general, tots els que no realitzin activitats comercials.
10. Transport de viatgers i de mercaderies al si del propi territori insular.
11. Obres públiques.
12. Foment i promoció del turisme. Ordenació del turisme dins el seu àmbit territorial.
13. Esport i lleure.
14. Estadístiques d'interès insular.
15. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions.
16. Fires insulars. Denominacions d'origen.
17. Foment de la cultura.
18. Sanitat i higiene.
19. Ensenyament.
20. Coordinació de la protecció civil.

21. Artesania.
22. Cooperatives i cambres.
23. Planificació i desenvolupament econòmics dins el territori de cadascuna de les Illes, d'acord amb les bases i amb l'ordenació general de l'economia de l'Estat i de la Comunitat Autònoma.
24. Contractes i concessions administratives respecte de les matèries la gestió de les quals els correspongui dins el seu territori.
25. Activitats classificades.
26. Coordinació hospitalària, la de la Seguretat Social inclosa.
27. Legislació laboral de l'Estat.
28. Espectacles i activitats recreatives.
29. Institucions públiques de protecció i tutela de menors.

I, en general, qualssevol altres que, dins l'àmbit territorial propi, corresponguin als interessos respectius, d'acord amb les transferències o delegacions que a tal fi s'estableixin.

Article 40

1. La coordinació de l'activitat dels Consells Insulars en tot allò que pugui afectar els interessos de la Comunitat Autònoma correspondrà al Govern, com a responsable de la política regional i com a òrgan superior de l'administració comunitària.
2. Quan les competències siguin transferides en virtut d'una llei del Parlament s'establiran les formes de control i coordinació que es reservaran al Govern de la Comunitat Autònoma.

Capítol V

Òrgans de consulta i assessorament

Article 41

1. El Consell Consultiu de les Illes Balears és el superior òrgan de consulta de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
2. El Consell Consultiu serà integrat per set juristes de reconegut prestigi, tres dels quals seran elegits pel Parlament mitjançant el vot favorable de les tres cinquenes parts dels diputats.
3. Una llei del Parlament en regularà l'organització i el funcionament.

Article 42

1. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social.
2. Una llei del Parlament en regularà la composició, la designació dels seus membres, l'organització i les funcions.

Capítol VI

De l'Administració Pública de les Illes Balears

Article 43

Corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la creació i l'estructuració d'una administració pública pròpia, dins el marc dels principis generals i de les normes bàsiques de la legislació de l'Estat i de l'Estatut present.

Article 44

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears exercirà les seves funcions administratives mitjançant els ens i els organismes que depenen del Govern de les Illes Balears, així com a través dels Consells Insulars i dels municipis.

Capítol VII

Del control dels poders de la Comunitat Autònoma

Article 45

1. Les lleis del Parlament de la Comunitat Autònoma seran excloses del recurs contenciós administratiu i únicament subjectes al control de la constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional.

2. Contra els actes, els acords i les normes reglamentàries emanades dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es podrà interposar recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 46

1. Sense perjudici de les competències que corresponguin al Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual correspon la fiscalització externa de l'activitat econòmica, financera i comptable del sector públic de les Illes Balears.

2. La Sindicatura de Comptes serà formada per tres síndics elegits pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.

3. Una llei del Parlament en regularà el funcionament i l'organització.

Capítol VIII

Del règim jurídic de la Comunitat Autònoma

Article 47

Les competències establertes en aquest Estatut es consideren referides a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 48

En les matèries que siguin de la seva competència exclusiva, en correspon al Parlament de les Illes Balears la potestat legislativa segons els termes prevists en aquest Estatut i a les lleis de l'Estat a les quals es refereix l'Estatut esmentat, i correspon al Govern de la Comunitat Autònoma la funció executiva d'aquestes, tot incloent-hi la potestat reglamentària, i la inspecció.

Article 49

1. Pel que fa a les competències previstes a l'article 11, en correspondran a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució en els termes que estableixi la legislació bàsica de l'Estat.

2. Quant a les competències relacionades a l'article 12, la potestat executiva de la Comunitat Autònoma podrà dur annexa la potestat reglamentària quan aquesta resulti d'habilitació o de delegació legislatives.

3. La potestat reglamentària correspon al Govern de les Illes Balears. Això no obstant, els Consells Insulars tendran potestat reglamentària organitzativa per a regular el propi funcionament.

4. Els Consells Insulars tendran potestat reglamentària normativa només quan aquesta resulti d'habilitació per llei de l'Estat o del mateix Parlament.

5. Els Consells Insulars, a més de les competències que els corresponen d'acord amb el que es preveu en aquest Estatut, tendran les facultats de gestió i execució dins el propi territori de les decisions del Govern de les Illes Balears quan així pertoqui.

Article 50

1. En matèries de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, el dret propi de les Illes Balears és aplicable dins el seu territori preferentment a qualsevol altre, segons els termes previstos en aquest Estatut.

2. En la determinació de les fonts del Dret Civil de les Illes Balears es respectaran les normes que s'hi estableixen.

3. En tot allò que no sigui regulat pel dret propi de les Illes Balears serà d'aplicació supletòria el dret de l'Estat.

TÍTOL IV

DE L'ORGANITZACIÓ JUDICIAL

Article 51

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és l'òrgan jurisdiccional en el qual culmina l'organització judicial de les Illes Balears dins l'àmbit territorial corresponent i davant el qual s'exhauriran les instàncies processals successives, en els termes i en les condicions que resultin de la Llei Orgànica del Poder Judicial i d'altres disposicions complementàries.

Article 52

1. La competència dels òrgans jurisdiccional de les Illes s'estén:

a) En l'ordre civil, a totes les instàncies i a tots els graus, els recursos de cassació i revisió inclosos, en matèria de Dret Civil de les Illes Balears.

b) En l'ordre contenciós administratiu, als recursos que s'interposin contra els actes i les disposicions de les administracions públiques, en els termes que estableixi la Llei Orgànica del Poder Judicial.

c) En els ordres penal i social, a totes les instàncies i a tots els graus, a excepció dels recursos de cassació i revisió.

d) A les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals en les Illes Balears.

e) Als recursos sobre qualificació de documents referents al dret privat de les Illes i que hagin de tenir accés al Registre de la Propietat.

2. En matèries restants, es podrà interposar davant el Tribunal Suprem el recurs de cassació o el que correspongui, d'acord amb les lleis de l'Estat. El Tribunal Suprem també resoldrà els conflictes de competència i de jurisdicció entre els Tribunals de les Illes Balears i els de la resta d'Espanya.

Article 53

1. El President del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears serà nomenat pel Rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El President de la Comunitat Autònoma ordenarà la publicació d'aquest nomenament en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

2. El nomenament dels magistrats, jutges, fiscals i secretaris que hagin de prestar serveis a les Illes Balears s'efectuarà en la forma prevista en la Llei Orgànica del Poder Judicial a què fa referència l'article 122 de la Constitució.

Article 54

1. A instància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'òrgan competent convocarà concursos i d'altres proves de selecció per a cobrir els llocs vacants a les Illes Balears de magistrats, jutges, secretaris judicials i d'altre personal al servei de l'Administració de Justícia.

2. En la resolució dels concursos i oposicions per proveir els llocs de magistrats i jutges serà mèrit preferent l'especialització en el Dret Civil de les Illes Balears i el coneixement del català.

3. L'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal corresponen íntegrament a l'Estat, d'acord amb les lleis generals.

Article 55

Pel que fa a l'Administració de Justícia, a excepció de la militar, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. Exercir totes les facultats que les lleis orgàniques del Poder Judicial i del Consell General del Poder Judicial reconeguin o atribueixin al Govern de l'Estat.
2. Participar en la fixació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears i en la localització de la seva capitalitat.

Article 56

1. La Comunitat Autònoma participarà en la fixació de les demarcacions judicials i en les corresponents a les notaries i als registres de la propietat i mercantils, radicats en el seu territori.
2. Els notaris, els registradors de la propietat i mercantils i els corredors de comerç seran nomenats per la Comunitat Autònoma de conformitat amb les lleis de l'Estat. Per a la provisió d'aquestes places serà mèrit preferent l'especialització en Dret Civil de les Illes Balears i el coneixement de la llengua catalana. En cap cas no es podrà establir l'excepció de naturalesa i veïnatge.

Article 57

Les ternes que el Parlament ha de presentar al Consell General del Poder Judicial per al nomenament dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears requeriran una majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats.

TÍTOL V

DE LA HISENDA, EL PATRIMONI I L'ECONOMIA

Article 58

1. Per al desenvolupament i l'execució de les seves funcions, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, dins el marc dels principis de coordinació amb les hisendes de l'Estat i les locals, té autonomia financera, domini i patrimoni propis, d'acord amb la Constitució, les lleis orgàniques reguladores d'aquestes matèries i l'Estatut present.
2. L'autonomia financera haurà de permetre de dur a terme el principi de suficiència de recursos per a poder exercir les competències pròpies de la Comunitat Autònoma.
3. La Comunitat Autònoma té l'obligació de vetllar pel seu propi equilibri territorial, especialment entre les diverses illes que la formen, a fi de fer possible la plena realització del principi de solidaritat.
4. La Comunitat Autònoma tendrà, a tots els efectes, el mateix tractament fiscal que la llei estableixi per a l'Estat.
5. Una llei de les Corts Generals regularà el reconeixement específic del fet diferencial de la insularitat com a garantia de la solidaritat i de l'equilibri interterritorial.

Article 59

1. El patrimoni de la Comunitat Autònoma és format per:
 - a) El patrimoni de la Comunitat en el moment d'aprovar-se l'Estatut.
 - b) Els béns i els drets afectats als serveis traspassats a la Comunitat Autònoma.
 - c) Els béns i els drets que la Comunitat Autònoma hagi adquirit o adquireixi per qualsevol títol jurídic vàlid.
2. L'administració, el control, la defensa, la conservació i la reivindicació d'aquest patrimoni seran regulats per llei del Parlament de les Illes Balears.

Article 60

Formaran la hisenda de la Comunitat Autònoma els recursos següents:

- a) Els ingressos provinents del seu patrimoni.
- b) Els ingressos derivats de les activitats de dret privat que pugui exercitar.
- c) El rendiment dels seus propis impostos, taxes i contribucions especials.
- d) Els tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat.
- e) Els recàrrecs sobre els impostos estatals.
- f) Les participacions en els ingressos de l'Estat.
- g) El producte de les multes i de les sancions dins l'àmbit de l'exercici de les seves competències.
- h) Les assignacions que s'estableixin en els Pressuposts Generals de l'Estat.
- i) Les transferències provinents del Fons de Compensació Interterritorial i d'altres fons per al desenvolupament de les Illes Balears.
- j) El producte de les operacions de crèdit.
- k) Qualsevol altre tipus d'ingressos que puguin obtenir-se en virtut de les lleis.

Article 61

1. La Comunitat Autònoma podrà establir i exigir els seus propis tributs, d'acord amb la Constitució i les lleis, sense que aquests puguin recaure sobre fets imposables gravats per l'Estat.

2. L'establiment per part de l'Estat de tributs sobre fets imposables gravats per la Comunitat Autònoma i que suposin una minva dels ingressos d'aquesta obligarà a aparellar les necessàries mesures de compensació a favor seu.

3. La Comunitat Autònoma podrà establir i gestionar tributs sobre les matèries que la legislació de règim local reservi a les corporacions locals, en els supòsits en què la dita legislació ho prevegi i en els termes que aquesta contempli. En tot cas, s'hauran d'establir les mesures de compensació o coordinació adequades a favor d'aquelles corporacions, a fi que els ingressos d'aquestes corporacions locals no es vegin minvats ni tampoc reduïts en les possibilitats de creixença futura.

Article 62

1. La Comunitat Autònoma podrà establir taxes sobre la utilització del seu domini públic, sobre la prestació per part d'aquesta d'un servei públic o sobre la realització per part seva d'una activitat que es refereixin en forma particular al subjecte passiu, l'afecti o el beneficii.

2. Quant l'Estat o les corporacions locals transfereixin a la Comunitat Autònoma béns de domini públic per a la utilització dels quals hi hagi establertes taxes o competències en l'execució o en el desenvolupament de les quals prestin serveis o efectuïn activitats igualment gravades amb taxes, aquelles i aquestes es consideraran com a tributs propis de la Comunitat Autònoma.

El rendiment previst per a cada taxa per la prestació de serveis o per la realització d'activitats no podrà superar el cost dels dits serveis o activitats.

Article 63

La Comunitat Autònoma podrà establir contribucions especials per l'obtenció, per part del subjecte passiu, d'un benefici o d'un augment del valor dels béns com a conseqüència de la realització per part d'aquella d'obres públiques o de l'establiment o l'ampliació a despeses seves de serveis públics.

La recaptació per la contribució especial no podrà superar el cost de l'obra o de l'establiment o ampliació del servei suportat per la Comunitat Autònoma.

Article 64

La Comunitat Autònoma podrà establir recàrrecs sobre els impostos estatals cedits, així com sobre els impostos no cedits que gravin la renda o el patrimoni de les persones físiques amb domicili fiscal dins el seu territori, sense que això pugui suposar un minvament en els ingressos de l'Estat per aquests impostos, ni desvirtuar-ne la naturalesa o l'estructura.

Article 65

La Comunitat Autònoma disposarà d'un percentatge de participació en el recaptament dels impostos estatals no cedits, que es negociarà d'acord amb les bases establertes a la Llei Orgànica de Finançament de les comunitats autònomes i amb el major cost mitjà dels serveis socials i administratius de la Comunitat Autònoma, derivat de la insularitat, l'especialització de la seva economia i les notables variacions estacionals de la seva activitat productiva.

Article 66

1. La Comunitat Autònoma podrà efectuar operacions de crèdit per un termini inferior a un any, a fi de cobrir les seves necessitats peremptòries de tresoreria.

2. També podrà concertar operacions de crèdit per un termini superior a un any, qualsevol que sigui la forma com es documentin, sempre que es compleixin els requisits següents:

a) Que l'import total del crèdit es destini exclusivament a la realització de les despeses d'inversió.

b) Que l'import total de les anualitats d'amortització per capital i interessos no excedeixi del 25% dels ingressos corrents de la Comunitat Autònoma.

3. El deute públic de la Comunitat Autònoma i els títols valors de caràcter equivalent emesos per aquesta restaran subjectes a les mateixes normes i gaudiran dels mateixos beneficis i les mateixes condicions que el deute públic de l'Estat.

4. El volum i les característiques de les emissions s'establiran d'acord amb l'ordenació general de la política creditícia i en coordinació amb l'Estat.

Article 67

1. Corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la gestió, la liquidació, el recaptament i la inspecció dels seus tributs propis, sense perjudici de la col·laboració que es pugui establir amb l'Administració Tributària de l'Estat, especialment quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut.

2. En el cas de tributs cedits, la Comunitat Autònoma assumirà per delegació de l'Estat la gestió, la liquidació, la recaptació, la inspecció i la revisió, quan pertoqui, dels dits tributs, sense perjudici de la col·laboració que es pugui establir entre ambdues administracions, d'acord amb la llei que fixi l'abast i les condicions de la cessió.

3. Pel que fa a la gestió, la liquidació, el recaptament, la inspecció i la revisió, si pertoca, dels altres tributs de l'Estat recaptats a la Comunitat Autònoma, aquesta tindrà les facultats derivades de la delegació que pugui rebre d'aquell i, en tot cas, les de col·laboració que es puguin establir.

Article 68

Per al desenvolupament i l'execució de les seves funcions i competències, els Consells Insulars gaudiran d'autonomia financera, la qual haurà de respectar el principi de suficiència de recursos per garantir l'exercici adequat de les competències pròpies.

Article 69

Els recursos dels Consells Insulars estaran constituïts per:

1. Els recursos propis, establerts per als Consells Insulars per la legislació estatal com a ens d'Administració Local.

2. Els que es determinen a les lleis de transferències, com a finançament provisional de les funcions i serveis que es transfereixen.

3. Les subvencions i transferències de capital establertes per llei del Parlament.

4. La participació en el finançament de la Comunitat, en proporció a les competències autonòmiques que els consells gestionen com a finançament definitiu.

5. Les transferències procedents del Fons de Compensació Interinsular, d'acord amb la distribució que estableixi la llei del Parlament.

6. Qualsevol tipus d'ingressos que puguin obtenir-se en virtut de les lleis.

Article 70

Les resolucions dels òrgans econòmicoadministratius de la Comunitat Autònoma, igual com els de l'Estat, podran ésser, en tot cas, objecte del recurs econòmicoadministratiu, en els termes que estableix la normativa reguladora d'aquest procediment.

Article 71

Corresponen al Parlament de les Illes Balears:

a) L'examen, l'aprovació i el control del Pressupost de la Comunitat Autònoma, sense perjudici del control que en correspon al Tribunal de Comptes d'acord amb l'article 153 de la Constitució.

b) L'establiment, la modificació i la supressió de les seves taxes, les contribucions especials i els impostos propis, així com la fixació dels elements determinants de la relació juridicotributària i de la quantia del deute.

c) L'establiment, la modificació i la supressió dels recàrrecs sobre impostos estatals.

d) L'autorització per a l'emissió i la conversió de deute públic, sense perjudici de l'autorització de l'Estat quan això sigui procedent.

e) El règim jurídic del seu patrimoni.

Article 72

Corresponen al Govern de la Comunitat Autònoma:

- a) La potestat reglamentària en les matèries fiscals de competència pròpia de la Comunitat Autònoma.
- b) La potestat reglamentària per a la gestió dels impostos estatals cedits.
- c) L'estadística amb fins exclusius de la Comunitat Autònoma.
- d) La tutela financera sobre els ens locals, sense perjudici de l'autonomia que la Constitució n'estableix i el que disposin les lleis de transferències als Consells Insulars.
- e) La tutela i el control financers de quantes institucions i organismes tenguí reservada competència la Comunitat Autònoma, segons el que es preveu al títol segon de l'Estatut present.

Article 73

Als efectes de concretar el que disposa l'article 60 i de forma especial la participació territorialitzada de les Illes Balears en els tributs generals que es determinin i les condicions per a l'aprovació de recàrrecs sobre tributs del Sistema Fiscal General, en el marc del que disposa l'article 157.3 de la Constitució i en la legislació que ho desenvolupi, l'Administració General de l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears subscriuran un acord bilateral que se formalitzarà en Comissió Mixta i podrà ser revisat periòdicament de forma conjunta, haurà de tenir en compte l'esforç fiscal de les Illes Balears i atindrà singularment els criteris de corresponsabilitat fiscal i solidaritat interterritorial.

Article 74

1. Sense perjudici del que disposa l'article anterior, la participació anual de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en els ingressos de l'Estat a què es refereix l'apartat f) de l'article 60 es negociarà atenent els criteris que fixi la legislació del desenvolupament de l'article 157 de la Constitució i qualssevol altres que permetin garantir, amb suficiència i solidaritat, l'exercici de les competències de la Comunitat Autònoma.

2. El percentatge de participació únicament podrà ser objecte de revisió en els següents supòsits:

- a) Quan s'ampliïn o es redueixin les competències assumides per la Comunitat Autònoma i que anteriorment realitzàs l'Estat.
- b) Quan es produeixi la cessió de nous tributs.
- c) Quan es duguin a terme reformes substancials en el sistema tributari de l'Estat.
- d) Quan, transcorreguts cinc anys des de la seva entrada en vigor, sigui sol·licitada l'esmentada revisió per l'Administració General de l'Estat o per la Comunitat Autònoma.

Article 75

1. El Parlament podrà acordar la creació d'institucions de crèdit pròpies com a instruments de col·laboració en la política econòmica de la Comunitat Autònoma.
2. Els poders públics de la Comunitat Autònoma resten facultats per a la creació d'un sector públic propi.
3. La Comunitat Autònoma participarà, així mateix, en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i en les activitats en què sigui procedent.
4. La Comunitat Autònoma promourà eficaçment les diverses formes de participació en l'empresa i fomentarà, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. També establirà els mitjans que facilitin l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció.

TÍTOL VI

DE LA REFORMA DE L'ESTATUT

Article 76

1. La iniciativa de reforma en correspondrà al Parlament, a proposta d'una cinquena part dels diputats, al Govern de la Comunitat Autònoma i a les Corts Generals.

2. La proposta de reforma requerirà per prosperar l'aprovació del Parlament per majoria absoluta i l'aprovació de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.

3. En tot allò que no es preveu en aquest article, hom s'atindrà al que disposa la Constitució sobre aquesta matèria.

4. En el supòsit de tramitació en el Congrés dels Diputats i en el Senat d'una proposta de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, el Parlament podrà retirar-la.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, es crearà i es regularan la composició i les funcions del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual tindrà participació preeminent la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en igualtat amb la resta de les comunitats autònomes afectades.

Segona

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, essent la llengua catalana també patrimoni d'altres comunitats autònomes, podrà sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per tal de salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, així com efectuar la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sense perjudici dels deures de l'Estat establerts a l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució, i del que disposa l'article 145 d'aquesta.

La institució oficial consultiva per a tot quant es refereix a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, d'acord amb una llei de l'Estat, podrà participar a una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, institució que serà formada per totes les comunitats que reconeixin la cooficialitat de la llengua catalana.

Tercera

1. Se cedeixen a la Comunitat Autònoma els rendiments dels tributs següents:

a) Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, amb les limitacions i condicions que s'estableixin en la cessió.

- b) Impost sobre el Patrimoni.
- c) Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.
- d) Impost de Successions i Donacions.
- e) La imposició general sobre les vendes en fase minorista.
- f) Els impostos sobre consums específics en la seva fase minorista, llevat dels recaptats mitjançant monopolis fiscals.
- g) Els tributs sobre el joc.

L'eventual supressió o modificació d'alguns d'aquests tributs implicarà l'extinció o modificació de la cessió.

2. El contingut d'aquesta disposició podrà modificar-se mitjançant acord del Govern amb la Comunitat Autònoma, que serà tramitat com a projecte de Llei a les Corts Generals. Per a aquests efectes, la modificació de la disposició present no s'entendrà com a modificació de l'Estatut.

Quarta

El Consell Insular d'Eivissa i Formentera podrà donar a l'Ajuntament de Formentera participació en la gestió de les competències que li hagin atribuït per Llei del Parlament. L'encomana de gestió s'efectuarà per acord del Consell Insular, prèvia conformitat de l'Ajuntament de Formentera. L'acord d'encomana de gestió concretarà les condicions econòmiques i els mitjans humans i materials que s'adscriuin.

Cinquena

La celebració d'eleccions atindrà el que disposin les Corts Generals, amb la finalitat exclusiva de coordinar el calendari de les diverses consultes electorals.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

1. Per al traspàs de funcions i de serveis inherents a les competències que corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears segons l'Estatut present, es crearà una comissió mixta.

2. La Comissió Mixta serà integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de la Nació i pel de la Comunitat Autònoma. Aquesta comissió mixta establirà les pròpies normes de funcionament.

3. Els acords de la Comissió Mixta adoptaran la forma de proposta al Govern de l'Estat, el qual els aprovarà mitjançant decret.

Els acords figuraran com annexos a aquest i hauran d'esser publicats simultàniament al *Boletín Oficial del Estado* i al *Butlletí Oficial de Illes Balears* i entraran en vigor a partir d'aquesta publicació.

4. A fi de preparar els traspassos i verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències serà assistida per Comissions Sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals serà de determinar amb la representació de l'Administració de l'Estat els traspassos de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la Comunitat Autònoma. Les Comissions Sectorials traslladaran les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, la qual les haurà de ratificar.

5. La certificació emesa per la Comissió Mixta dels acords governamentals degudament promulgats serà títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs dels béns immobles de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquesta certificació haurà de tenir en compte els requisits que exigeix la Llei Hipotecària.

6. El canvi de titularitat als contractes de lloguer de locals per a oficines públiques o per a d'altres finalitats que hagin estat objecte de transferència no facultarà l'arrendador per extingir o per renovar els contractes.

Segona

1. Els funcionaris i el personal laboral adscrits a serveis de titularitat estatal o a d'altres institucions públiques que siguin afectades per traspassos a la Comunitat Autònoma

passaran a dependre d'aquesta, i els seran respectats tots els drets de qualsevol ordre i natura que els corresponguin, tot incloent-hi el de poder participar als concursos de trasllat que l'Estat convoqui, en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, per tal de poder exercir tothora el seu dret permanent d'opció.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposarà dels mitjans necessaris perquè tots els funcionaris i personal laboral destinats a les Illes puguin adquirir la coneixença de la llengua i de la cultura de les Illes Balears.

Tercera

1. Fins que no s'hagi completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències fixades a la Comunitat Autònoma en aquest Estatut o, en qualsevol cas, fins que no hagin transcorregut sis anys de l'entrada en vigor d'aquest, l'Estat garantirà el finançament dels serveis transferits a la Comunitat Autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei al territori de la Comunitat en el moment de la transferència.

2. A fi de garantir el finançament dels serveis esmentats abans, es crearà una comissió mixta paritària, Estat-Comunitat Autònoma, que adoptarà un mètode adreçat a fixar el percentatge de participació previst a l'article 60 d'aquest Estatut. El mètode a seguir tindrà presents tant els costos directes com els indirectes dels serveis traspassats, i també les despeses d'inversió que calguin.

3. La Comissió Mixta de l'apartat precedent fixarà el percentatge esmentat, mentre duri el període transitori, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels Pressuposts Generals de l'Estat.

4. Tot partint del mètode fixat dins l'apartat 2, s'establirà un percentatge en el qual es considerarà el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la Comunitat Autònoma, minorat pel total del recaptament que aquesta haurà obtingut amb els tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos que l'Estat haurà obtingut pels capítols 1 i 2 de l'últim Pressupost precedent a la transferència dels serveis avaluats.

Quarta

1. Les lleis de l'Estat relatives a matèries transferides a la Comunitat Autònoma continuaran en vigència mentre el Parlament no aprovi una normativa pròpia. Correspondrà al Govern de la Comunitat, o, si n'és el cas, als Consells Insulars l'aplicació d'aquestes.

2. Les disposicions reglamentàries de l'Estat continuaran vigents mentre el Govern de la Comunitat Autònoma no en dicti cap altra d'aplicació preferent.

3. Fins que l'Administració de les Illes Balears no assumeixi les competències que li corresponen d'acord amb l'Estatut present, tots els organismes de l'Estat o de l'Administració Local continuaran exercint les funcions i les jurisdiccions anteriors.

4. Mentre no s'hagi constituït la Sindicatura de Comptes, el Govern de les Illes Balears, dins un termini de tres mesos a partir de la data de tancament dels Pressuposts Generals de la Comunitat Autònoma, haurà de presentar al Parlament de les Illes Balears, per a l'aprovació corresponent, un compte de liquidació del pressupost esmentat d'ingressos i de despeses.

Cinquena

1. En promulgar-se l'Estatut present, les institucions d'autogovern de les Illes Balears hauran de respectar les competències que els Consells Insulars hagin rebut de l'Ens Preautonòmic.

2. A proposta del Govern de la Comunitat Autònoma, i d'acord amb una llei del Parlament, en nomenarà una Comissió Tècnica Interinsular encarregada de distribuir les competències a què fa referència l'article 39 d'aquest Estatut, així com de fixar el control i la coordinació que en cada cas correspongui al Govern de la Comunitat Autònoma, en la mesura en què siguin assumides per la Comunitat Autònoma per transferència o per delegació de l'Estat.

3. Integraran la Comissió Tècnica Interinsular setze vocals, designats: quatre, pel Govern de la Comunitat, i quatre per cadascun dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera. Aquesta Comissió Tècnica Interinsular es donarà el propi reglament de funcionament, que s'aprovarà per majoria simple dels components d'aquesta.

4. Els acords de la Comissió Tècnica Interinsular prendran la forma de proposta al Parlament de les Illes Balears, el qual, si així pertoca, les aprovarà mitjançant una llei que tindrà vigència a partir de la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

DISPOSICIÓ FINAL

L'Estatut present entrarà en vigor el mateix dia que se'n publicarà la llei d'aprovació per les Corts Generals al *Boletín Oficial del Estado*.

Per tant,

Man a tots els espanyols, particulars i autoritats, que servin i facin servir aquesta Llei Orgànica.

Palau de la Zarzuela, Madrid, a dia 25 de febrer de 1983.

JOAN CARLES I, REI